

27 november 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

KFKS-2023-00193

§ 344

Motion – Stoppa Östlig förbindelse

Motion den 20 februari 2023 av Alena Jukic m.fl., (V)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen. Huvudskälet till avslaget är att Östlig förbindelse utgör en regionalt och nationellt angelägen infrastruktur som på längre sikt gynnar stadsutvecklingen samt kommunens och regionens utveckling i stort.

Sammanfattning av ärendet

Motionärerna yrkar att kommunen officiellt uttalar att Östlig förbindelse inte bör byggas och att kommunen tar initiativ till att riksintressepreciseringen upphävs.

Motionen har remitterats till natur- och trafiknämnden och kommunstyrelsen via kommunstyrelsens miljöutskott och kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott.

Östlig förbindelse är en föreslagen trafiktunnel för väg-, buss- och spårtrafik under Saltsjön. Trafiktunneln skulle binda samman söder och norr och sluta vägringen runt Stockholm samtidigt som tvärsparvägen från Sickla till Värtan skulle förlängas. Föreslagen sträckning var från Södra länken vid Sickla till Norra länken strax väster om trafikplats Värtan. Länken föreslogs gå i berget under Saltsjön utan intrång i Nationalstadsparken. En ny nationell transportplan presenterades av regeringen den 31 maj 2018 och Östlig förbindelse ingår inte i den. Trafikverket har därför avvecklat projektet Östlig förbindelse.

Östlig förbindelse är dock utpekad av Trafikverket som riksintresse för kommunikationer. Ett riksintresse för kommunikationer innebär att det ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningen.

I Nacka kommuns mål och budget 2023-2025 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen ett särskilt uppdrag under 2023 att uppvakta regeringen med begäran att den återstartar planeringen och projekteringen av en Östlig förbindelse

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

27 november 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Handlingar i ärendet

Protokollsutdrag från kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 7 november 2023
§138

Tjänsteskrivelse från Kansli- och juridikstaben, daterad den 19 oktober 2023

Bilaga 1. Motionen

Bilaga 2. Protokollsutdrag från natur- och trafiknämndens sammanträde 2023-08-29

Bilaga 3. Protokollsutdrag från kommunstyrelsens miljöutskotts sammanträde 2023-08-23

Yrkanden

Mikael Carlsson (NL) yrkade på återremiss av motionen med följande motivering;
”Återremiss för att grundligt utreda konsekvenserna av utbyggnad av östlig förbindelse och kvarstående av de markreservat som finns idag. Särskilt vill vi utreda konsekvenser för planområden sodafabriken, ”Stockholm wood city” och Saltsjöbanan.”

Peter Zethraeus (M) yrkade, med instämmande av Johan Krogh (C) och Gunilla Grudevall-Steen (L) bifall till det utsända förslaget från kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott.

Tomas Ottosson (V) yrkade, med instämmande av Desha Svenneborg (MP) bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställde först det av Mikael Carlsson (NL) framställda återremissyrkandet mot avslag, och fann att kommunstyrelsen hade beslutat att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.

Därefter konstaterade ordföranden att det fanns två förslag till beslut, dels det utsända förslaget från stadsutvecklingsutskottet, dels det av Tomas Ottosson (V), med instämmande av Desha Svenneborg (MP), framställda förslaget om att bifalla motionen.

Ordföranden ställde stadsutvecklingsutskottets förslag mot förslaget om bifall av motionen och fann att kommunstyrelsen hade beslutat i enlighet med det utsända förslaget från stadsutvecklingsutskottet.

Mikael Carlsson (NL) meddelade att han avstår från att delta i detta beslut.

Reservationer

Tomas Ottosson reserverade sig mot beslutet för Vänsterpartiet och ingav följande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

27 november 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Det är ett krumbuktande svar i tjänsteskrivelsen, man ser stora problem med att bygga östligförbindelse, som att den kommer ge ökade utsläpp av koldioxid. Att Nackas koldioxidbudget säger att vägtrafiken är den största utsläppskällan av koldioxid och att motorvägsreservatet för östligförbindelse har en stor negativ påverkan på stadsbyggandet på centrala Sicklaön. En lösning på alla utsläpp som föreslås är att det är att kan gå kollektivtrafik i tunneln. Det är ett märkligt förslag då det redan bygga en tunnelbana som kan ta tusentals resenärer över Saltsjö-Mälarsnittet varje timme. Det är dessutom bara en from förhoppning då kommunen inte har någon rådighet över kollektivtrafiken. Man kan som jämförelse se att kollektiv-busstrafik på Essingeleden är ytterst sparsam. Motorvägar brukar inte ansluta på ett planerat sätt till kollektivtrafikpunkter utan utgå från biltrafikens behov att komma fram fort. Dessutom tillkommer en ny motorvägstunnel, Förbifart Stockholm som kommer avlasta bil och lastbilstrafiken i Stockholm. Essingeleden kommer användas för trafik inom regionen och förbifarten kommer ta hand om trafiken på E4:an som inte har Stockholm som mål. Ett annat koldioxidbegränsande förslag i tjänsteskrivelserna är att bygga i andra material än betong som orsakar stora utsläpp. Att bygga tunnlar med mindre betong är förmodligen svårt, det kanske kommer finnas tekniska lösningar på det i framtiden men i dagens tunnlar används stora mängder betong med enorma utsläpp av koldioxid. Masshantering av berg från tunnelsprängningar orsakar stora problem dels ger det stora utsläpp av koldioxid och ger för närboende kraftiga ljud och damm störningar. Det finns inga områden som kan hantera massor i centrala Nacka vilket betyder långa transporter igen när tunnelbanan är äntligen är klar. Det står vidare att kommunen bör verka för östligförbindelse vilket på längre sikt kommer gynna stadsutvecklingen samt kommunens och regionens utveckling i stort. Det är ett antagande i detta att på längre sikt finns som möjlighet trots att Alliansen med S planerar för kommande stora utsläpp av koldioxid. Hur har ni tänkt att Parisavtalet ska klara av detta. Hur tror ni att på längre sikt kommer se ut? Ny istid i Sverige, osläckbara bränder, värmekatastrofer, monsunregn som samhället inte är byggt för? Det riktigt allvarliga i detta är att på längre sikt kanske inte existerar för oss på ett sätt vi kan känna igen.

Desha Svenneborg reserverade sig mot beslutet för Miljöpartiet och ingav följande.

Sommaren 2023 har talat sitt klarspråk, med extremväder i olika former över hela jordklotet. Att nå 1,5-graders målet är kört och flera av de sk "tipping points" - där vi påverkat klimatet så till den grad att det får skador på naturen och systemet som inte går att reparera - är här. Att i tider som dessa fortsätta propagera för mer motorväg är inte bara pinsamt, det är tragiskt. I framtiden kommer dagens barn titta på oss och undra vad vi gjorde och hur vi tänkte, alla fakta fanns ju där och forskningen var tydlig. Det behövs inga fler "utredningar" för att förstå huruvida det behövs ett gigantiskt motorvägsprojekt i Nacka eller inte. Alla som finns visar att trafiken skulle öka, köerna bli fler (!) i Nacka och klimatpåverkan enorm. En ny motorväg i Nacka skulle dessutom innebära både årtal av byggkaos med gigantiska schakt mitt i centrala Nacka och omöjliggör som det ser ut nu flera projekt i Sickla, inklusive den nya trästaden. Med Östlig förbindelse har Nacka

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

27 november 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

dessutom förbundet sig att bygga ytterligare tusentals bostäder i icke tunnebanenära läge, dvs bortom Sicklaön, något som skulle leda till både ökad exploatering och fler bilister. Östlig förbindelse är en dålig idé som både förstör dagens utveckling genom att ligga som en våt filt över centrala Nacka, och förutsättningarna för en beboelig jord.

Protokollsanteckningar

Peter Zethraeus lät med instämmande av Johan Krogh (C) och Gunilla Grudevall-Steen (L) anteckna följande till protokollet från Moderaterna:

Östlig förbindelse är av stor betydelse för alla invånare i Nacka och hela östra stockholmsregionen. Östlig förbindelse tillsammans med tunnelbanans nya gren till Nacka innebär att nya möjligheter för arbetspendling skapas, vilket minskar köer och kortar restiderna för många människor. Östlig förbindelse bidrar också till en ökad robusthet och minskad sårbarhet i befintligt trafiksystem. Viktigt att poängtera är också att Östlig förbindelse inte enbart byggs för bilar utan också för kollektivtrafik. Vid ett färdigställande av östlig förbindelse kommer en majoritet av fordonsflottan att drivas av fossilfria bränslen vilket gör utsläppen mindre. Att V är emot ökade möjligheter för Nackaborna att resa och arbeta är tyvärr inte någon nyhet men fortfarande lika förvånande. Vi ser att vi både behöver fler möjligheter i en växande stockholmsregion att resa och arbeta samtidigt som vi arbetar aktivt för att minska utsläpp och negativ miljöpåverkan. Hur den framtida utformningen kommer att bli är idag inte fastställd, då leden inte är färdigprojekterad och projektet står stilla. Tydligt är dock att de delar som kommer att vara i ytläge är desamma som idag avseende 222an och anslutningen till Södra länken vid Hammarby sjöstad, övriga anläggningen ligger i tunnel under jord och därmed med en ringa påverkan på naturen i och runt Svindersviken, Henriksdalsberget etc. De utspel som gjorts från tex Nackalistan rörande Svindersviken och Trolldalen framstår som ogrundade och kommer därmed på skam. Återigen väljer Nackalistan att inte delta i beslutet. Är det inte dags att bestämma sig för hur man ställer sig i en fråga som är så viktig för Nackaborna?

Johanna Kvist lät anteckna följande till protokollet för Socialdemokraterna:

Vi anser att en östlig förbindelse, som knyter samman Södra och Norra länken, ska byggas då det ger ökade möjligheter till god och snabb kommunikation. Inte minst ska den möjliggöra en utbyggnad av kollektivtrafiken och därmed bidra till grönare transporter.

Mikael Carlsson lät anteckna följande till protokollet för Nackalistan:

Nackalistan deltar inte i beslutets andra att-sats eftersom Östlig förbindelse är riksintresse för kommunikation och beslut om att ändra detta inte är möjligt att göra på kommunal nivå. När det gäller den första att-satsen så hade vi gärna sett att tjänstehandlingen till Kommunstyrelsens Stadsutvecklingsutskott (KSSU) tydligare hade beskrivit påverkan på stadsbyggnadsprojekten i Sickla, till exempel planerna för Tryckluftsfabriken (Stockholm Wood City), detaljplanen Sodafabriken samt järnvägsplanen för Upphöjd Saltsjöbana. Tjänsteskrivelsen antyder att de delar av Sickla som markerats med rött inte kan bebyggas utan vidare precisering eller tillstånd från statliga Trafikverket, och att samtliga ovan nämnda planer berörs av detta i någon omfattning. Inte bara för Nackalistan, utan även för

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

27 november 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

de övriga partierna, borde det rimligen vara av största vikt att förstå hur stadsbygget i Nacka påverkas av markreservatet samt den tilltänkta vägförbindelsen innan man tar ställning till trafikleden Östlig Förbindelse. Det centerpartistiska kommunalrådet uttryckte förvåning på kommunstyrelsens sammanträde att Nackalistan har tagit del av samtliga handlingar i ärendet, inklusive det refererade dokumentet 'Trafikverkets precisering av riksintresse Östlig Förbindelse' samt undrade varför vi inte tagit ställning till denna fråga för 5–6 år sedan. Den sistnämnda frågan ställer vi i Nackalistan oss undrande till då Trafikverkets precisering av riksintresse Östlig Förbindelse kom 2022. Vi ser det även som självklart att vi som parti tar del av alla handlingar i ärendet innan vi tar ställning i frågan. Vi yrkar därför återremiss, för att få ett skriftligt förtydligande gällande påverkan på de angelägna stadsplaneringsprojekten i Sickla. Vi noterar även att tjänsteskrivelsen något felaktigt omnämner spårtrafik i presens, vilket var ett alternativ som tidigt valdes bort och därmed inte ingår i Trafikverkets precisering av riksintresset samt att den trafikanalys som utförts pekar på att en Östliga Förbindelse skulle medföra längre bilköer under morgonens rusningstid.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------